

عدد : ۵۲ — (ایکنجی سنه) ۲۲ : ذی القعدة ۱۳۱۷ جمعه : ۱۰ مارت ۱۳۱۶ ۲۳ مارت ۱۹۰۰ (ایکنجی جلد)

ارتقا

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
ونایع و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافعہ و اکثیفہ لی فقراندن
ناحت مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته نك مدیریت طاهر بکه مراجهت اولنور

(ارتقا) نك ۱ . تاپول و طاهره
ایچون بر سنه لك ابونه سی ۳۳
غروشددر . پوسته بولی مقبولدر .
صنائی بالجملة ارباب قلمه آچیقدر . هر اتی قلم
طوتان یازده ییلدر . مرکری باب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه سیار .

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شمذیلک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

اوپونكه بزی پری سحر
اوپایق كورمه سین ، تعجب ایدر !

ساهر

لیل انتظار

پردن صنت ایچنده مستغرق ،
خواب غموره دالش آغلابرق ،
ینه روحده برسکونت وار .
باقی شهابک سونوک ضیاسندن ،
دوکلور صانکه برهینق نهان ،
ینه روحده برحرارت وار .
جوی پیدار آغلابوب کیدیور ،
صوت کرایق کیم بیله نه دیور ؟
ینه روحده برمرات وار
اونی صانده پتهدم ، اواه !
ینه مرعی غمهی لیل سیاه ...
کیم بیله بلکه ... یلکشدی کیر ؟
استم یوق ، پورتیلدر ...
آه روحده برقیامت وار !!

ع. ناجی

ازهارت فکر

برافاقی بفعج برکوجک لانه
پشکانه بردکنر ...! اوزانوب
دامن آسمانه یاسلامش
آنک اوستده ناکش سودا
لکسز مائی برلطیف سما ...!

آوراده سنله ... غریبانه !
بنون آلامی قلمبزدن آتوب
یشاسق یالکتر ... نه خوش یشایش !
نه کوزل بر حیات بر عالم
بودر ایشته دوشوندیکم بر دم !

صارماشقلرله یاسننلرله
سرتسر برلباس خضرابه
پورینان لانه محبتیز !
بزه ایتدیکه نشترله احضار
- مست و غمور بر نشاط و مسار -

بر عشق خیال پرورله
بزه جیفسق سمای سودابه
صاحدوق شعلرله سعادتمیز !
اورده آزاد قید ناز و نیاز
ایلسهک آله الابد پرواز ...!
تبه دلفی زاده :

کامل

سنی یاده کتیر یافصل بهار

لیلاقلر آجیلدی ایشته ای کل
کلدی دم نشه سی بهارک
ایتمم یوکا قارشنی بن تحمل
برکل آجیور سنک مزارک
دامانکه سربیلردی ای یار
هرکون بویاش یاسمنلر
فریادی ایتمم یو تکرار ...

شیمدی سنی اورتیور چنلر
سن کیممه لیدک آه بنسز
بن نیلیم حیاتی سنسز
کیتدک ، بنی حسرتکله یاقدرک
هر فصل بهاری نشه افزا
برلکده ایدر ایدک تماش
کیتدک بنی کیمسه سز براقدک

همراهه جیقدم ما یوس و مغیر
ابر بهارک باردانی دوشدی
قلب حزینک محرق مکدر
تیزه لاجیدن افغانی دوشدی

ساکن کجودی هر بر سحابه
باقدم سایه مدهوش و مبهوت
سوردم : « ایلوری بر آفتابه
آغوش مهر تابنده تابوت ... »
اوچدی بولوطلر خورشید تابان
سیلر ایچنده اولدی نمایان
مستیزیانه - صاندهک - کولدی ...!

حسن ایتیورسین آه ای طبیعت
سندن کوزلدی یارم ... نهایت ...
کیتدی الیدن بوزم بوکولدی ...!

محمد جلال

انیس کریه

کورورم دامن کهساره این سیلرده
سهرک کوزیاشی ... یالکتر آغلار بوجهر
اولوپور کندی سرشکله بوتون پرورده
باشقه پردن اوکا براشک تسلی ؟ نه کور ...!

قوال آغلار ، اوزمان سیلی افق نهادر
چویان آغلار ، اوزمان کوزیاشی سر پردرلر
بابل آغلار ، چالقلرده کدر افرادر
تسلتسازدی دکدر درملر ، متعبرملر
یالکتر بهرهدن سیلی جباله نکران

کلیور سودیکی قلبنده نهادر افغان
برقیزک کریه سی سودا آراسته ابرک

آی جیغاره نشه وغار ، نوره دلار سوسلوسما
ایشته هرشی کولوپور ، برقیز اولور کریه فزا
کریه حزنی امابه کندی دیکر ..

غمور نکاهی ، چشمی مادی
قولارله ، بیاض اوموزلر هر یان
شعرم یو دلبز سماوی ؟
شعرم کبی هر زمان پریشان
شعرم کبی دایما مکدر
هر حزمه اشتراکی واردر
چشم کبی بویه زاله پرور ؛
کریانله آسمانکی واردر .

باقدقیه بوحسن ذی ملاله
بر حسن کدر کایر جلاله
مدهوش ، مکدر آغلارم بن
یالکتر دگم امین اولکسز
بر مشعر ایچنده اوله سسز
شعمرله برابر آغلارم بن

محمد جلال

آنا رشوره

تدقیقات ادبیه

۱۴

« تجدید ازدواج » ک بعض یرلری
قیصه دار بولقله برابر « قیص یوسف » ی
حقیقه کوزل اولیق اوزره تلقی ایتدک .
بزه :

« زوالی ، باغریته بصدیقه طفل عریانی
باقان غرورینه ظن الیزکه ساهله !
کوزنده یاوروسنک نظره بریشانی ،
لسان حالی اولوب ترجمان وجدانی
دیورک : والدهک الک صفالی غالمدر ؟
پارچه سیله کوزل برندیجه کوسرتن
« والده » منظومه سی « شکسته رنگ
سفالت » کبی تعبیرلری احتوا ایتسه بر
شعر کریه بکزه جک ...!
« ویرک زوالیلره » منظومه سندهکی
شوعصراع ورنسزدر :

« درین ، ایکتیلی چارینتیرله سینّه خاک »
« رمضان صدقه سی » عنوانی
منظومه دن شوپارچه نی اوقویه لم :
« صوغوق ، صوغوق ... آجی رنوخه تشکیسی
بولنده قلب حیاتک ، کلیر این ریاخ !
صوغوق ، صوغوق ... دکرک لزه دار کریه سی
ایدر بورکیره طاری برامزاز جناح .
دلیک پاچاورلر آلتنده برکوجوک سیاح ...
توفیق فکرت بلق اقدی برادرمن
بومظومه ده ، بر دینلجی چوجنی تصویر
ایدیور . فقط بر دینلجی چوجونگنک

برکوجوک سیاح اولوب اولمادینده
مترددر .

سیاح باشقه ، دینلجی ینه باشقه ،
دگی ؟ « نوحه تشکی » ده بوتون حرارت
حیاتک حس ایدلجی محققدر . بوحالده
« آجی » کلمسه نه لزوم وار ؟ « قلب
حیاتک » نه دیمک ؟ دکدره لرزه دار کریه
بر سس وارمیدر ؟ هله بوسس بورکیره
برقائدتیرمه سی و برری ؟
شو پارچه نی ده اونوتیم :

« صوغوق ، صوغوق ... عصی شریله بریاغور
اقدده پارچه لانان بر سحابه حدتله
کلوب لقای ذلیل حیاتی قاجیلایور
صوغوق ، صوغوق ... بوتخلکرا پرودتله
چوجوق خراب اوله جی ؟ آه ای سادته !
یاغورک ضریله رنده « عصیت »
تصوری مخالف حس و خیال اولسکرک .
« قاجیلایور » ایله « یاغور » ک تقیه
ایدلسندهکی مناسب سز لکدن هله چوقدن
صرف نظر ایتدک . سحابه به حدت
اسنادی ده آلامادیم شیلردندر .

« تفلسف » منظومه سی شوبله باشلار :
« اوت ، نعل و بریسورمه بونطه شدی ایدک ،
شوجله رده ، شونسخ رقیق صنعتده
نعل بوجهدی قابله آلامق ، کورمک ،
نصیب عمر اولان نکبت و سادته ده
کلیر وجوده بوکون کد اختیارمله
شو پارچه نک اساساً مقصد اولدینی

محتاج ایضاح دکدر . فکرت بک ، بر
چوق شمرلنده تمقید قیصه منته جواز
ویرمشدر . بونلری اخطاردن صرف
نظر اولونورسه بوراده نظر دقتیزی
جلب ایده جک مسئله « منظومه » نک
« اوت » دیه باشلامسیدر . کویا شاعر
یوقاقدن بری برچوق شیلر سوبله مش ،
برچوق حکمتلر صرف ایتشده بورلردهکی
اصابتی تأمین و اثبات ایچون شوبله قوتلیجه
بر « اوت ! » دیش ! حال بوک منظومه
مه نک ایلک مصراعتک ایلک کله سی بو ...!
فکرت بک اقدی برادرمن « شیویه
مغایرت » « مثال اولیق ایچون بویه بر
منظومه یازمش ایسه اوباشقه !

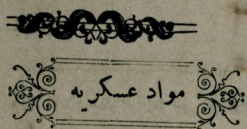
بر مجلس موسیقیده بولونسه قده
خواننده لردن برندن تقی ایتسنی رجا
ایسکه ، اوده رجامزی قبول ایدرک
« هی هی ! » لرندن ، « مدد ! » لرندن
صوکره « ا ... و ... و ... » دیه بر
تقسیمه باشلاسه آدجکزه محترانه بر
نظریله باقره ؟ شاشیرمزی میز
« رسم یالارکن » منظومه سندن :
« فریچه ؟ قدبد بر آغاج خسته بردانی ،
دستمده مشکلی هیجانلرله تریور کویاچیک دیه

تجربه ایتش ... تعلق اولان مرشیدن
آیرلدینی ایچون دنیا به امنیتی ده قالمشدی ...

جهان اینجده کوریلن مجبولیت
یجاره می دیار ، دیار کشت و کذاره سوق
ایتش .. نه دیورم ؟ ایتش دکل ایستدی.
ایشته مصائب و بلیات حیات ایله جاریشه
جاریشه بورایه قدر کلدیم . استقبالی
نه یله می ! کم ییلیر ده نلر کوره جمک ... !
کم ییلیر یوفلا کتلی باش ده نلر دلو
تجارب التده ازیله جمک ! فقط شوندن
امین که هر زمان ایچون ترجان زبانم ،
ترجان حلم ، ترجان موجودیتیم « خیال
و خواب ایتش کشت و کذارم » فریادندن
عبارت اوله جقدر . بعضیلری کئی یکانه
هنگام راحت اولان ایام صابوتک بنم ایله
الی الابد قالمه سنی ده ازانو ایتیم .. بن
یشاره م متفکر یشاملی می . تفکراتم حزین ،
مرعج نتیجه لرو بریر ایش ... ورسون !
مقتضای انسانیت اومر عجب نتیجه لره
نتیجه قطعیه ، امنیت وجدان نلنه برنوع
مسرت مند جدر .

۱۱ کانونی ۱۳۱۵

ی . نادی

کشافارک تعلیم و تربیه سی

کوجک ضابطان ایله طوبیجی بوریزلرینک
کشاف و ارتباط چاوشلری کئی تربیه سی
طوبیجیلر ، میدان محاربه ده ، احواله
و وضعیت - تربیه نظرآ ؛ منوف سائر
طرفندن استکشاف ایلمدیک و دشمنک
اله یله جکی تدابیر اوکر نیه لمدیک حالد
ولو اوکر نیه یله ، ایلرو حرکتده
و کرکه آتش ائشاننده جانلار اوزرینه
سوار و یاپیاده تک مجولرینه معروض
قالمق قورقوسیه ، بولدینی منطقه ایله
جواریتی استکشاف اتمک مجبوریتده در .
ازدومالی باروتک قبولی ایله غروب
حالدده بولان طوبیجی جزو تاملک انداخت
استقامتی تعیین مشکل دکلدر . دومانسز
باروتک استعمالیه ، هدفله داژه پایله -
حق کشف اهمیت مخصوصه الماش
اولدینندن ، طوبیجی موفقیتله آتش کشاد
ایتمک ایچون محاربه دن اول ویا محاربه
ائشاننده مکن اولدینی قدر دشمنک موضعه
قوتنه ، حالته ، وضعیت حریه سینه دائر
اولدقجه صحیح بر معلومات الهه ایتملدر .
بونک ایچونده وقت حضرده کشافره

— آنه آنه بن نه اوله جم ییلیر -
میسک ؟
— ای ...

— حاجی حافظ احمد اقدی !
آنه سنک قهقهات مسروانه لری
ایچنده جوجق صقیله رق ذاتا یک بوکسک
اولیان کوشکدن اشاغی سارقشیدی ...

بشقه برلوحه چورهم : شمدی بر
خواجه طولتلمش ؛ بزم جوجق ایله
همسای اولان آتی بدی کئی بی اوقود یور .
بزم طبعیت یاوروسی رسته ظرفده القیانی ،
عجایی اوکرش ، قرائتی سوکمش ، قرآن
کرمی یارلامشیدی . ایرتسی سینه برهفته
ظرفده ارقداشلری ده مذلایه جمیقه -
دن تجو بدی ده یتیر یورمشیدی ؛ مصحف
شریفی ایکنجی دفعه اوله رق و مزراقلی
علم حالی ده ختم ایتمدیک زمان خواجه تک
اولانجه سرمایه سی ده نهایت ایرمشیدی .
ارتق کیمسه ازانو وسوق ایتسه یله بزم
جوجق ده زیاده اوقومق ایستورایدی .
انک ایچون بو اوقومق نه قدر طالتی برشی
ایدی ! .. بدیرنک برسیار صحافدن هدیه
اوله رق آلیور دیک « سرانجام » اسمنده
وقوعات مستقبله آخرتی نقل ایدن منظوم
برکتانی تکرار ایده ایده بستیون
از برلشیدی . باخصوص دکزی ، اوقرلر
قدر جوق اولان ، دچی اولدینی نقل
اولتان قوجه صوبی کوردمک ، انسانلرک
انک ایچنده برنخته ، برز پارچه سیله نصل
اولوبده بوغولمده کزدکلری سیرایتمک
انک ایچون یکلمه سی مشکل بر مراق
اولمشیدی . حتی نهایت پدری احباسندن
بریسنک یاتنه کوندره رک اوشرک بیوک
مکتبه دوام ایتیمه سی چاره سی بولدینی
زمان بزم جوجق سوکیلی وطنندن ،
سوکیلی والده سندن ، ارقداشلرندن آیریلیر -
کن انلر هونکور هونکور آغلادینی
حالدده ساقه شادی ایله هیچ متأثر یله
اولمشمیدی .

ارتق بوندن صکره کلن لوحه لره
جوجقی اودکزرلی ، کورمش ، مکتبلری ده
دور صابوتی ده اکال ایتش کوربوروز ...
فقطاو ، اسکی شن وشاطر جوجق دکل
... بر طرفدن غوائل حیات ، دیکر
طرفدن تفکرات مظلمه ایله عادات دوزخ
ایچنه آیتلمش کئی مضطرب ، مجروح -
الروح ...

والده سنک وفاتی خبری کیش .. عشق
دستایر بر بلانک عواقب حزینه سنی ده

طبعی جیچکلر ایله تنوج ایتش نیه لرده ، کاه
یالکز ، کاه سوکیلی قوزسیله صباحی
اقتشامه ایریشدیرمکن آهنک لمبیعی تقلید
ایدرکی ترنمساز اولمقندن عبارت ..
خلاصه واسع ، ایسمز طبعیت اینجده
برطبعیت جوجقی ، برطبعیت یاوروسی ...

شمدی بشقه برلوحه : جوججمنز
سکرنجی سن حیاته قدم باصممش .. بابایی
اوقومق ییلوریا ؛ جوججی نه دن اوقوماه جق ؛
علم اولیه جق ؟ کندیسنه ، اوکوجک
یاورویه اوقومده دن ، یازمه دن بحث
اولتیور ، بیوک آدم اوله جی ، یارمله
کوسترله جکی اکلا دیلور ؛ اوقودینی ،
چالیشدینی حالدده مکافاتلر وعدنده بولتیور ؛
اوقدرکه جوجق شو اسمنی ایشتمکده
اولدینی « اوقومه » به قولادن عاشق
اولمش ؛ بدیرنک کتابلری قاریشدرمقندن
لذت آلیور ؛ اوقومش آدملره حیرت ایله
باقیور . بولندقلری حمده حاجی حافظ
اقدی اسمده هر کسک تعظیمنه مظهر
بریر محترم وار .. اوراده کوریلر بیلن
انک بیوک ذاتده او . بزم جوجق انک
کئی اولق خیالنه دوشمش .

برکون والده سی ، بیوک والده سی ،
کوجک همشیره سی اطرافی دیوار برینه
آغاج دالریله احاطه اولمش برکوشکده
ایشلرله مشغول ایدی . اوده ، کوجک
طبعیت یاوروسی ده کوشکک برکنارنده
کوزلریله تا اوزاقره کیشمکه اولان جایک
جریانی تعقیب ایده رک دوشونه قالمشیدی ؛
قلبدن نلر کیوردی ! .. آه شیمدی
برقوش اولسه ایدی ده اوچسه ایدی ،
اوچسه ایدی ، تا شو قارلی طاغارک
تیه لریه کیتسه ایدی ؟ یاموق کئی بلوطلر
ایچنه قاریشه ایدی ! یله کوکک برلشدیک
دنیا تک صوکنه قدر اولاشسه ایدی !
شوجایی تعقیب ایدرک انک قاریشیدینی
قوجه مان ، کیش صولره قدر وارسه
ایدی ! .. برز دوردی ؛ برشی
دوشنیور کئی آئشده بورشقلقلر
حاصل اولدی ؛ عقلی تضییق ایدرکی
باشی ایله سرت سرت اوغوشدوردی ،
کندی کندینه میرلاندی : « حاجی احمد
اقدی حافظ ... یوق .. حاجی اقدی
اح ... اولدی ... حافظ حاجی ...
خیر ... حاجی .. حافظ احمد اقدی ،
هاله ایسته بولدم . » اونوتماق ایچون
ایتش کئی بردها تکرار ایله رک والده سینه
طوغری دوندی دیدی :

برخاک سبزه دوکدیک قانلره تریور .
بوراده « خسته دال » ی « قورومش بردال »
دیه تلی ایدم ، آغاج ده اوله ، لکن « دال »
فرجه اولماسی غریب دگی ؛ « مشتکی هیجانلر »
نهدیک ؛
« برخاک سبزه دوکدیک قانلره تریور »
مصراعندن حقیقه برمعنی استخراج
اولونه میور .

محمد جلال

متواری : خاک فنا اولمش بر رفیقک دفتر
خاطراندن :

حسبحال

کناره نهرده طوره برز نما افیل
کر ایشار میبانک نصل رانه کپور !
وقت شام تقرب ایتش ... غرب
افقاری - موسم ایجابی اوله جق -
قرمزی ایله سیاهک امتزاجندن متحصل
بر رنگ ایله دهشتی بر شکلده ... دست
مبیشک ایتشامه قرداوتیه بری یسورکدیک
خلق ؛ یواش ، یواش خاتلریه قره لریه
التجا ایدیورلر ... سواقلر تهالشیور ..
ها ! صحیح رمضان ... شمدی هرکس
افراد عالمه سیله سفره باشنده ... بو اوله
بر وقتک کاشانه لری اینجده مستغرق ناز
ونیم بر صاحب یسار اله ادامه حیاتی
یالکز بر قاج لقمه قورو آهک التده قالمش
برقبر یشنده سرور قلیجیه ، امنیت
وجدانجه هیچ فرق یوق ... هرکسک
اللهنه قارشی افسایه باشلادینی وظیفه
دینیه سی ، وظیفه مقدسه سی ایسته شمدی
حسن نتیجه ایله صاحبته تودیع اولنه جق
... بتون کدرلر اونودلش ، هرکس خوش
خاطر ، هرکس بخیار ... اوت ، هرکس
بخیار ؛ یابن نلر معنوم ؟ ...

حیاتمک ادوار ماضیه سینه طوغری
برمدنظر ایدیم ؛ باقلمنلر کوره جمک ...
فقط الواح موجوده تک اوزاقدن ده
یارلاق کورتدیک کئی الواح سالفه حیاتم
ماضیه قالدقجه ده زیاده کسب روق
ایدیور ظن اولتور ... ایسته برنجی
لوحه : جزائرله ، یشیل اووالره ، کور
اورمانلره ، اوده بریده شفاف برقرله ،
برشعر مجسم دینه جک صورتده بریایلا ؛
اویایلانک - تعبیر صحیحیه - اودنیوی
جنتک اورتسندده آواره سر بر جوجق .
جوجق دکل ؛ کویا که جنت اینجده برملک .
بتون ایشی ، اولانجه قیدی یشیل جزائرله ،